

A piacok biztonságos és folyamatos üzemeltetésére a veszélyhelyzetben is adottak a feltételek

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által több éve működtetett Piackereső felület legutóbbi aktualizálása alapján kimutatható, hogy **az országban működő hagyományos és termelői piacainak 40 százaléka bezárt, főleg a vidéki településeken.**

A helyi termelők a koronavírus okozta veszélyhelyzetet megelőzően sok esetben vendéglátóipari egységekbe vagy a közétkeztetésbe szállítottak be. A járványügyi intézkedések következtében azonban ezek a felvevő piacok szinte teljesen megszűntek, a lakossági fogyasztás vált a termelők elsődleges és legfontosabb piacává.

A településeken működő hagyományos és termelői **piacok** jelentősége emiatt felértékelődött. Egyrészt **kulcsfontosságú értékesítési lehetőséget jelentenek** az eddig is a piacokon értékesítők, másrészt a járványhelyzetben értékesítési gondokkal küzdő termelők számára megélhetésük biztosításában. Továbbá nélkülözhetetlenek a lakosság folyamatos és minőségi élelmiszerrel történő ellátása szempontjából is.

A piacok folyamatos üzemeltetése – kiemelten a vidéki térségekben élő családok számára – kulcsfontosságú, amihez kapcsolódóan az agrárminiszter, március 28-án, nyomatékosan kérte a bezárt piacok újraindítását.

A piacok üzemeltetésének a veszélyhelyzetben jogszabályi akadálya nincs, csak pozitív gazdasági haszonnal jár, valamint a látogatási szabályok és higiéniai feltételek betartásával az oda látogatók egészsége is megvédhető.

Fentiekre, valamint az alább felsorolt indokokra tekintettel a termelők érdekképviselésében **a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara arra kéri a fenntartó önkormányzatokat, hogy tartsák nyitva a piacokat, illetve nyissák újra a bezártakat.**

Piaci nyitva tartását indokló tényezők:

Jogszabályi megalapozottság:

- A kijárási korlátozásokra vonatkozó 71/2020. (III. 27.) Kormányrendelet értelmében:
 - a lakóhely, a tartózkodási hely, illetve a magánlakás elhagyása **alapos indokkal** tehető meg. A piacon, a helyi termelői piacon (a továbbiakban együtt: piac) történő vásárlás ilyen indoknak minősül.
 - a kijárási korlátozások meghosszabbításáról szóló 95/2020 (IV.9) **kormányrendelet lehetőséget ad a települési önkormányzatok polgármesterei számára, hogy önkormányzati rendeletben határozzák meg a településen működő piacok nyitva tartásának szabályait;**
 - **valamint azt, hogy a 71/2020 Korm. rendelettől eltérően határozzák meg a 65. életévét betöltött személyek látogatási idősávját.** Vagyis továbbra is kötelező külön a 65 év feletiek számára fenntartott idősávot meghatározni, de ez eltérhet az általánosan érvényben lévő 9-12 óráig tartó idősávtól.

Gazdasági indokok: a piacok nyitva tartása illetve újraindítása számos előnnyel jár, illetve a bezárással járó negatív hatások is elmaradnak.

- A piacüzemeltetők részéről:
 - megmaradnak a piacok bevételi forrásai: a helypénz, a különböző bérleti díjak;

- a használati díjból befolyó bevétel a létesítmény színvonalas fenntartásán túl az önkormányzatot terhelő vírushelyzetben felmerült egyéb költségeinek finanszírozására is forrást jelenthet;
- a piacokon foglalkoztatott munkaerő nem veszíti el munkáját
- a termelők és vásárlók nem szoknak el a piacról, így adott esetben megspórolható az újrainvitással és a termelők és vásárlók visszacsalogatásával járó promóciós költség és munka
- az infrastrukturális fejlesztésekhez igénybe vett támogatásokhoz kapcsolódó fenntartási és üzemeltetési kötelezettségeknek és vállalásoknak maradéktalanul eleget tudnak tenni
- A piacokon eddig megjelenő termelők számára:
 - biztosított a korábbi értékesítési és bevételi lehetőség;
 - nem keletkezik árufeleslegük;
 - megélhetésük nem kerül veszélybe;
- A HORECA szektorból kiszorult terméktöbblettel rendelkező termelők:
 - értékesítési lehetőséget kapnak;
 - termékkínálatával bővül a piaci kínálat;
 - kevésbé veszélyezteteti őket az ellehetetlenülés; megélhetésük biztosítható;
- A piacokra kilátogató vásárlói kör számára:
 - nem vesznek el a helyi termelők által előállított friss élelmiszer-beszerzési források;
 - nem kényszerülnek adott esetben a kereskedelmi láncok importtermékeinek magvásárlására;
 - kevésbé kényszerülnek a zárt élelmiszerüzletekben történő vásárlásra;
- Azáltal, hogy a termelők, piacokon foglalkoztatottak nem veszítik el bevételi, jövedelemszerzési lehetőségeiket, nem szorulnak a helyi illetve az országos szociális védőhálóra.
- A vírushelyzetből adódó szociális hálóra nehezedő teher nem erősödik.

Egészségvédelmi indokok:

- a nyitott terű piacok fertőzési szempontból kevésbé veszélyesek a zárt terű boltokkal szemben, hiszen a levegő folyamatosan cserélődik;
- a távolságtartás könnyebben betartható megfelelő helykiosztással, szükség esetén szakaszos beengedéssel, mint a zsúfolt élelmiszerboltokban;
- az egészségkárosodás kockázata a létesítménylátogatásra vonatkozó korlátozásokkal, egészségvédelmi intézkedésekkel (gyakori takarítással, kézfertőtlenítési, gumikesztyű-használati lehetőség biztosításával), és kötelező higiéniai előírások betartásával (kötelező maszkviselés, távolságtartás) megelőzhető;
- a lakosság immunrendszerét, fertőzéssel szembeni ellenálló képességét erősíti, ha friss és jó minőségű, tápanyagban gazdag élelmiszerhez jutnak.

Az Operatív Törzs rendelkezései alapján és a NÉBIH iránymutatása szerint is, a piacok biztonsággal és a helyi igényeknek megfelelően rugalmasan üzemeltethetőek a kialakult veszélyhelyzetben.

Előírt minimális higiéniai követelmények

1. Személyi, közösségi követelmények:
 - 1.1. élelmiszert csak egészséges személy forgalmazhat, akinél még a vele egy háztartásban élők körében sem merült fel a fertőzés gyanúja.

- 1.2. az árusítás alatt az árusítók fokozottan, rendszeresen mossanak kezet folyóvízzel, vagy ha ez nem megoldható rendszeresen használjanak kézfertőtlenítő gélt
 - 1.3. az asztalok között legyen 2 méter távolság, vagy rögzített asztalok esetében a helykiosztás 2 méter távolság bekalkulálásával történjen meg;
 - 1.4. zárt térben a zsúfoltság elkerülése érdekében csak szakaszosan szabad beengedni a vásárlókat, gyakori szellőztetés is javallott;
 - 1.5. szabad téren megrendezett piac esetében is kerüljék a vásárlók a szoros sorban állást, tartsanak egymás között 1,5 méter távolságot;
 - 1.6. csomóponti helyeken egyszer használatos gumikesztyűk vagy kézfertőtlenítők kihelyezése ajánlott;
 - 1.7. a vásárlók részére érintés nélkül használható kézfertőtlenítőszer-adagoló kihelyezése indokolt a bejáratoknál és az árusító térben, valamint a vásárlói vizesblokkokba;
 - 1.8. mind a vásárlói, mind pedig az eladói vizesblokkokat gyakrabban szükséges takarítani.
2. Élelmiszerekkel, árucikkkel, pénzkezeléssel és eszközökkel és berendezéssel szemben támasztott követelmények:
- 2.1. az árusított élelmiszerek szennyeződéstől, cseppfertőzéstől való védelmét lefedéssel és/vagy légtérrelő plexivel ellátott pult használatával kell biztosítani;
 - 2.2. feltétlen kerüendő a termékek érintése, és erre a vásárlók figyelmét is nyomatékosan fel kell hívni
 - 2.3. átadáshoz a csomagolás nélküli terméket fogóeszközzel és/vagy gumikesztyűvel, esetleg nejlon zacskóval lehet megérinteni
 - 2.4. a vásárlók által gyakran érintett felületeket fokozottan és rendszeresen tisztán kell tartani
 - 2.5. a vásárlók számára tájékoztatót kell kihelyezni az áru érintésének tilalmáról, és a közvetlen fogyasztásra szánt termékek fogyasztás előtti mosásának szükségességéről
 - 2.6. a termékek nem érintkezhetnek közvetlen pénzzel, az áru kezelésének és a pénzkezelésnek az útját teljesen szét kell választani, egyszer használatos gumikesztyűt levétel után nem lehet újra felvenni
 - 2.7. amennyiben erre van lehetőség (nagyobb forgalmú helyen) külön személy adja ki a terméket, és külön személy kezelje a pénzt